

12.3.2003

2319/4/00

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Ilkka Rautio

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Anu Rita

HENGENVAARASSA OLEVAN HENKILÖN PELASTUSTOIMIEN KÄYNNISTÄMINEN

1

KANTELU

A pyytää 20.10.2000 eduskunnan oikeusasiamiehelle osoittamassaan kantelukirjoituksessa, että oikeusasiamies tutkisi, mitä toimenpiteitä B:n kihlakunnan poliisilaitos käynnisti hengenvaarassa olevan ihmisen pelastamiseksi ja miksi poliisi viivytteli yli 16 tuntia ennen kuin otti yhteyttä vaarassa olleen henkilön omaisiin. A pyytää selvittämään myös, mikä on ollut poliisin tehtävien kiireellisyysjärjestys kirjoituksessa tarkoitettujen tapahtumien aikaan eli torstain kello 18.00 ja lauantiaamun välisenä aikana. Edelleen A pyytää selvittämään, kenellä on ollut vaastuu etsintöjen johtamisesta, päätöksenteosta ja määräysten antamisesta työvuorossa olleille poliiseille.

2

SELVITYS

Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian työjärjestykseen perustuvan asiajaon mukaan asia kuuluu allekirjoittaneelle apulaisoikeusasiamiehelle.

B:n kihlakunnan poliisilaitos antoi 4.12.2000 lausunnon ja toimitti selvityksen asiasta. Sisäasiainministeriön poliisiosasto antoi 16.10.2002 lausunnon. Poliisiosastoa pyydettiin erityisesti arvioimaan lausunnossaan poliisimiesten alkutoimia heidän saatuaan tiedon itsemurhayrityksestä ja katoamisesta. Lisäksi lausunnossa tuli arvioida sitä, miten poliisin olisi tullut tiedottaa henkilön vanhemmille hänen itsemurhayrityksestään. Poliisiosastoa antoi vielä 21.1.2003 pyydetyn lisälausunnon. Selvitykset ja lausunnot ovat kantelupäätöksen liitteinä.

Lisäksi asian esittelijä on 29.1.2003 kuullut puhelimitse sisäasiainministeriön poliisiosaston poliisiylitarkastaja C:tä.

3

RATKAISU

3.1

Tapahtumatietoja

Torstaina eräs metsästäjänä ollut henkilö tapasi itselleen entuudestaan tuntemattoman nuoren miehen yrittämästä itsemurhaa. Hän sai keskeytettyä itsemurha-aikheet ja yritti saada nuoren miehen lähtemään mukaansa. Tämä

poistui kuitenkin paikalta autolla. Metsästäjä ilmoitti poliisille tapauksesta. Hän kykeni kertoamaan myös nuoren miehen käyttämän auton rekisterinumeron.

Käytettävissäni olevassa selvityksessä on eroavuuksia siinä, mihin aikaan metsästäjä tapasi nuoren miehen ja mihin aikaan ilmoitus poliisille tapahtui. Kohtaamisen ja ilmoituksen välillä vaikuttaa kuitenkin kuluneen vähintään puolitoista tuntia.

D:n kaupungin poliisipäivystäjä ohjasi metsästäjän puhelun suoraan poliisiautoon B:n kenttäjohtajana tuolloin toimineelle vanhemmalle konstaapelille E:lle. E päätti, ettei autoa, jolla nuori mies oli liikkeellä, ryhdytä heti etsimään, koska liikkeelle lähdöstä oli kulunut jo 1,5 tuntia. Hän päätti myös, että ryhtyy seuraavana aamuna töihin tullessaan selvittämään, kenen auto on kyseessä ja kuka on ollut sillä liikkeellä itsetuhoaikeissa, sekä ilmoittaa asiasta omaisille.

E:n työvuoro päättyi kello 20.00. Hän ei ilmoittanut asiasta työvuorossa kello 20.00 - kello 8.00 olleelle kenttäjohtajalle eikä päällystön johtovalmiusalueen päivystäjälle. E kertoo, ettei D:n kaupungin poliisipäivystäjän kanssa ollut myöskään puhetta, että ko. auto olisi pitänyt laittaa tarkkailuun.

Aamupäivän kuluessa tuolloin kenttäjohtajana toiminut vanhempi konstaapeli F, yleisjohtajana toiminut komisario G sekä työvuorossa ollut rikosylikonstaapeli H saivat tietää tapauksesta ja ryhtyivät asian johdosta toimenpiteisiin. Tällöin E myös otti yhteyttä itsemurhaa yrittäneen henkilön omaisiin.

Seuraavana aamupäivänä poliisi sai ilmoituksen, että etsitty nuori mies on löydetty kuolleena. Käytettävissäni olevien tietojen mukaan hän oli surmannut itsensä edellisenä päivänä arviolta kello 10.30 jälkeen.

- - -

3.2 Oikeusohjeita

Poliisilain 1 luvun 3 §:n mukaan poliisin tehtävät on hoidettava mahdollisimman tehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Olosuhteiden vaatiessa tehtävät on asetettava tärkeysjärjestykseen.

Poliisiasetuksen 14 §:n 1 momentin mukaan milloin on perusteltua syytä olettaa henkilön kadonneen tai joutuneen onnettomuuden uhriksi, poliisin on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin henkilön löytämiseksi. Sen lisäksi poliisin on sille tehdyn ilmoituksen perusteella tai muusta erityisestä syystä toimitettava katoamisen selvittämiseksi tarpeellisessa laajuudessa poliisitutkinta.

Mielenterveyslain 30 §:ssä asetetaan poliisille toimintavelvollisuus, jonka mukaan tavatessaan henkilön, joka todennäköisesti voidaan määrätä hoitoon hänen tahdostaan riippumatta, tai saatuaan tietää tällaisesta henkilöstä, poliisin on ilmoitettava asiasta terveyskeskukseen. Erittäin kiireellisessä tapauksessa poliisi on velvollinen toimittamaan hänet heti terveyskeskukseen tutkittavaksi.

Tapahtuma-aikaan on ollut voimassa sisäasiainministeriön 1.11.1996 antama ohje *Kadonneen henkilön etsintä ja poliisitutkinta* (20/011/96). Ohjeen mukaan etsittävän ollessa itsestään hudehtimaan kykenemätön lapsi, vanhus tai sairas henkilö on etsintätoimet aloitettava viipymättä. Ohjeessa todetaan edelleen, että kiireellisistä käynnistettävistä toimenpiteistä hengen- ja terveydenvaarassa olevan kadonneen löytämiseksi tulee toiminnasta vastuussa olevalla poliisiyksiköllä olla toimintasuunnitelma.

Tapahtuma-aikaan on ollut voimassa sisäasiainministeriön 1.7.1999 antama määräys *Poliisin ympärivuorokautinen johtovalmius ja ilmoitusten tekeminen poliisin ylijohdolle* (SM-1999-00196/Tu-42). Määräyksen kohdan 8.3 mukaan johtovalmiudessa olevan tehtävänä on valmiusalueellaan vastata poliisipäällystön tehtäviin kuluviista poliisi-, pakkokeino- ja muista säädöksistä ilmenevistä kiireellisistä päätöksistä sekä ottaa tarvittaessa vaativa tilanne johdettavaksi. Määräyksen liitteen 3 mukaan paikallispoliisi johtamisvalmiudessa olevan tehtäviin kuuluu muun muassa poliisin toimialaan kuuluvien etsintä- ja pelastustehtävien käynnistäminen.

Viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain 23 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen palveluksessa oleva ei saa paljastaan tietoa, joka asiakirjaan merkittynä olisi salassa pidettävä. Saman lain 24 §:n 1 momentin 25 kohdan mukaan salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja ovat, jollei erikseen toisin säädetä, asiakirjat, jotka sisältävät tietoja henkilön terveydentilasta. Edelleen lain 26 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan viranomaisen voi antaa salassa pidettävistä viranomaisen asiakirjasta tiedon, jos tiedon antamisesta tai oikeudesta tiedon saamiseen on laissa erikseen nimienomaisesti säädetty.

Poliisilain 43 §:n 4 momentin mukaan vaitiolovelvollisuus ei estä ilmaisemasta sellaisia tietoja, joiden ilmaiseminen on yksittäistapauksessa tarpeen hengelle tai terveydelle vaarallisen tapahtuman välttämiseksi.

3.3

Kannanotto

Oikeusasiamies ei voi tutkia poliisin toiminnan tarkoituksenmukaisuutta tai tehokkuutta, vaan hän voi arvioida lähinnä sitä, onko poliisi toiminut lain tai velvollisuuksiensa vastaisesti. Laillisuusvalvonnan piiriin ei sen sijaan kuulu esimerkiksi sen seikan arvioiminen, onko poliisi muutoin laillisesti toimiessaan onnistunut tehtävässään parhaalla mahdollisella tavalla. Se, miten henkilön etsintä käytännössä järjestetään ja kuinka paljon resursseja siihen käytetään, on kussakin yksittäistapauksessa harkittava erikseen. Tällaisessa tilanteessa poliisilla on laaja harkintavalta.

Kantelun kohteena oleva menettely antaa minulle kuitenkin aihetta seuraaviin huomioihin.

3.3.1

Toimintavelvollisuuden perusteena olevista säännöksistä

Sisäasiainministeriön poliisiosaston toteaa, että akuuttia, poliisin tietoon tullutta itsemurhaukkaa tulisi käsitellä kadonneen, hengenvaarassa olevan henkilön etsintänä, joka on käynnistettävä välittömästi. Poliisiosaston mukaan kyseessä olevaan tapaukseen tulee soveltaa poliisiasetuksen 14 §:n 1 momenttia (etsintä ja poliisitutkinnan toimittamisvelvollisuus) ja sisäasiainministeriön 1.11.1996 antamaa ohjetta *Kadonneen henkilön etsintä ja poliisitutkinta* (20/011/96).

Sen sijaan poliisiosasto ei katso mielenterveyslain 30 §:ssä poliisille asetetun velvoitteen toimittava henkilö heti terveyskeskukseen soveltuvan tapaukseen. Tietääkseni poliisi saa

esimerkiksi harhailemasta tavatuista henkilöistä ilmoituksia, joiden sisällön perusteella saattaa heti olla epäiltävissä, että henkilö todennäköisesti voitaisiin määrätä hoitoon hänen tahdostaan riippumatta. En voi yhtyä poliisiosaston käsitykseen siitä, ettei mielenterveyslain 30 § velvoita poliisia muuhun kuin terveyskeskukseen ilmoittamiseen, jos henkilön tavoittaminen on epätodennäköistä. Katson, että poliisille voi mielenterveyslain 30 §:n perusteella syntyä erittäin kiireellistä tapausta koskeva toimintavelvollisuus siitä huolimatta, ettei poliisilla ilmoituksen vastaanottaessaan ole tietoa henkilön olinpaikasta. Tällöin toimintavelvollisuus sisältää nähdäkseni velvoitteen paitsi henkilön toimittamiseen heti terveyskeskukseen tutkittavaksi myös velvoitteen ryhtyä toimenpiteisiin henkilön löytämiseksi.

3.3.2

Toimivalta etsintä- ja pelastustehtävän käynnistämiseen

Sisäasiainministeriön 1.7.1999 antaman määräyksen *Poliisin ympärivuorokautinen johtovalmius ja ilmoitusten tekeminen poliisin ylijohdolle* (SM-1999-00196/Tu-42) mukaan poliisin toimialaan kuuluvien etsintä- ja pelastustehtävien käynnistäminen kuuluu paikallispoliisin johtamisvalmiudessa olevan tehtäviin.

B:n kihlakunnan poliisipäällikkö I toteaa lausunnossaan, että E:n olisi tullut tilanteessa ottaa yhteyttä päällystön johtovalmiusalueen päivystäjään ja jättää hänen ratkaistavakseen, tuleeko etsinnät käynnistää jo heti yöllä.

Sisäasiainministeriön poliisiosaston kanta on sama. Poliisiosaston lisälausunnosta käy ilmi, että I:n mukaan etsinnän aloittamista koskevan päätöksen on kuitenkin vakiintuneesti tehnyt kenttäjohtaja (*tässä E*), joka käynnistää etsinnän ja päättää alkutoimenpiteistä. Vasta siinä vaiheessa, kun lähietsintä ei ole tuottanut tulosta, kenttäjohtaja on ottanut yhteyden päällystöön. Poliisiosasto toteaa myös, ettei poliisilaitoksella I:n ilmoituksen mukaan ollut (*ohjeen 20/011/96 mukaista*) kirjallista toimintasuunnitelmaa kadonneen henkilön etsinnästä.

Vanhemman konstaapelin E:n menettely ei ole ollut sisäasiainministeriön antaman määräyksen (SM-1999-00196/Tu-42) mukaista. E on laiminlyönyt velvollisuutensa ilmoittaa mahdollisen itsemurhauhan alaisesta henki löstä johtamisvalmiudessa olleelle komisario J:lle ja ylittänyt hänellä asiassa olleen toimivallan päättäessään itse etsintä- ja pelastustehtävän käynnistämisen lykkäämisestä. E:n laiminlyönnin ja toimivallan ylityksen moitittavuutta arvioidessani olen ottanut huomioon, että poliisilaitoksen vakiintuneen käytännön mukaan kenttäjohtaja on voinut päättää etsinnän aloittamisesta. Ymmärtääkseni kyse on kuitenkin ollut siitä, että kenttäjohtajan on katsottu voivan aloittaa lähietsinnän, ei siitä, että hänellä olisi ollut toimivalta myös päättää olla ryhtymättä toimenpiteisiin. Tämä käytäntö on kuitenkin saattanut vaikuttaa E:n käsitykseen toimivallastaan. Olen ottanut huomioon myös, ettei poliisilaitoksella ollut kirjallista toimintasuunnitelmaa kadonneen henkilön etsinnästä (ohje 20/011/96).

B:n kihlakunnan poliisipäällikkö I on osaltaan vastuussa siitä, ettei poliisilaitoksen käytäntö etsintä- ja pelastustehtävän käynnistämisessä vastannut sisäasiainministeriön poliisiosaston määräystä (SM-1999-00196/Tu-42). Arvioidessani, mihin toimenpiteisiin asia antaa minulle aiheutta, olen ottanut huomioon, että sisäasiainministeriön poliisiosasto on jo saattanut asian I:n tietoon. Olen ottanut huomioon myös, että poliisilaitoksella noudatetussa käytännössä on käsittääkseni ollut tavoitteena toimenpiteiden mahdollisimman nopea ja joustava aloittaminen.

Se, ettei poliisilaitoksella ole ollut kirjallista toimintasuunnitelmaa kadonneen henkilön etsinnästä on ollut vastoin sisäasiainministeriön ohjetta (20/011/96). Toimintasuunnitelman

puuttumisen osalta vastuu on B:n kihlakunnan poliisipäälliköllä I:llä ja viime kädessä K:n lääninhallituksen poliisiosastolla, jonka olisi tullut valvoa ohjeen (20/011/96) noudattamista. Arvio idessani, mihin toimenpiteisiin asia antaa minulle aihetta, olen ottanut huomioon, että kyse on vain ohjeesta, ei ehdottoman velvoittavasta normista, ja että sisäasiainministeriön poliisiosasto on jo saattanut tämänkin asian lääninhallituksen ja I:n tietoon.

3.3.3

Poliisin harkintavalta etsintätoimien suhteen

Kuten jo totesin, toiminnan tarkoituksenmukaisuuden arviointi ei kuulu tehtäviini, jos ratkaisut on tehty lain antaman harkintavallan rajoissa.

Poliisiasetuksen 14 §:n 1 momentti, mielenterveyslain 30 § ja ohje *Kadonneen henkilön etsintä ja poliistutkinta* (20/011/96) lähtevät siitä, että mahdolliseen hengenvaaraan liittyvät toimet on aloitettava viipymättä.

Sisäasiainministeriön poliisiosaston mukaan akuuttia, poliisin tietoon tullutta itsemurhauhkaa tulisi yleensä lähteä selvittämään kaikilla irrotettavissa olevilla niin omilla kuin sidosryhmienkin resursseilla. Poliisiosasto toteaa myös, että henkilön etsintään liittyvät kirjaamiset ja ilmoitukset tulee pyrkiä tekemään välittömästi asiasta saadun ilmoituksen jälkeen, jotta kaikilla poliisiyksiköillä ja poliisimiehillä on mahdollisuus saada tapaus tietoonsa. Poliisiosasto katsoo edelleen, että lähiomaisten antamalla tiedoilla olisi saattanut olla merkitystä poliisin toiminnan suunnittelun kannalta. Poliisiosaston mukaan E:n olisi tullut kyetä arvioimaan omaisilta saatavien tietojen merkityksellisyys.

Tässä tapauksessa vanhempi konstaapeli E ryhtyi itsemurhauhkaa koskeneen ilmoituksen perusteella toimenpiteisiin vasta ilmoitusta seuranneena aamuna.

E tuli selvityksensä mukaan asiaa harkittuaan siihen lopputulokseen, että itsemurhaa yrittänyt henkilö olisi palannut perheensä pariin. E päätti, ettei henkilön käyttämää autoa ryhdytä etsimään heti, vaan hän alkaa selvittää asiaa seuraavana aamuna ja ilmoittaa tuolloin myös omaisille. E myöntää toimineensa virheellisesti siltä osin kun hän ei ilmoittanut tapauksesta seuraavana työvuoronsa aloittaneelle poliisipartion kenttäjohtajalle.

Tilanteen arvioiminen jälkikäteen vain kirjallisten selvitysten perusteella on vaikeaa. Mielestäni E:n tapauksesta saamukseen kertomat tiedot osoittavat kuitenkin, että itsemurhaa yrittänyt henkilö oli erittäin epävakaa mielentilassa. Hän oli haluton puhumaan yrityksen keskeyttäneen henkilön kanssa tai lähtemään tämän mukaan ja käytännössä pakeni tätä, mitkä tiedot oli välitetty E:lle. Vaikka E arvioi tilanteen jo lauenneen katson, ettei hän asiasta saamiensa tietojen perusteella ole voinut olla tästä varma. Tällaisessa tilanteessa olisi mielestäni ollut perustellumpaa lähteä siitä, ettei itsetuhoinen käytös ole mennyt ohi kuin että itsemurhauhka on lauennut.

Ottaen huomioon toimintaan velvoittavat oikeusohjeet, ja kun kyse on ollut henkilön hengen ja terveyden turvaamisesta katson, ettei toimenpiteiden lykkääminen runsaan 12 tunnin päähän ilmoituksesta ole ollut poliisin harkintavallan rajoissa.

Nähdäkseni velvollisuus ryhtyä viipymättä toimenpiteisiin sisältää tässä tapauksessa ainakin epäselvän tilanteen tarkemman selvittämisen ja etsittävää henkilöä koskevan tiedon saattamisen muiden poliisien ja terveyskeskuksen tietoon. Erityisesti itsemurhaa yrittäneen lähiomaisilta saattaa olla saatavissa tilanteen arvioimiseksi tarpeellisia tietoja, minkä lisäksi he olisivat tapauksesta tiedon saatuaan myös omalta osaltaan voineet harkita mahdollisia toimenpiteitä. E:n olsikin tullut huolehtia siitä, että tieto tapauksesta välittyy muille poliiseille,

jotta asiaa olisi voitu selvittää ja tarvittaessa muutoinkin hoitaa hänen työvuoronsa päätyttyä. E:n menettelyä arvioidessani olen ottanut huomion sen, että kyse on enemmän huonosta tilannearviosta kuin tietoisesta laiminlyönnistä.

Lausun vielä jäljempänä erikseen täysi-ikäisen henkilön terveydentilaa koskevan tiedon luovuttamisesta omaisille.

Käytettävissäni olevan selvityksen perusteella ei ole aihetta epäillä lainvastaista menettelyä tai velvollisuuden laiminlyöntiä muilta osin kuin toimenpiteiden aloittamisen lykkäämisen osalta. Kysymys on muilta osin enemmän poliisin menettelyn tarkoituksenmukaisuudesta, johon en voi ottaa kantaa.

3.3.4

Tietojen antaminen omaisille

Kantelussa arvostellaan myös sitä, ettei tietoa itsemurhauhasta annettu omaisille riittävän nopeasti.

Sekä sisäasianministeriön poliisiosasto että B:n kihlakunnan poliisipäällikkö ovat katsoneet, että tieto henkilön itsemurha-alttiudesta on terveydentilaa koskeva tieto, joka viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 25 kohdan perusteella on salassa pidettävä.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 26 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan viranomaisen voi antaa salassa pidettävästä viranomaisen asiakirjasta tiedon, jos tiedon antamisesta tai oikeudesta tiedon saamiseen on laissa erikseen nimenomaisesti säädetty.

Poliisilain 43 §:ssä säädetään poliisin vaitiolovelvollisuudesta ja poikkeuksista siihen. Poliisilain 43 §:n 4 momentin mukaan vaitiolovelvollisuus ei estä ilmaisemasta sellaisia tietoja, joiden ilmaiseminen yksittäistapauksessa on tarpeen hengelle tai terveydelle vaarallisen tapahtuman välttämiseksi.

Sisäasiainministeriön poliisiosaston poliisiylitarkastaja C on todennut, ettei poliisilain 43 §:n 4 momentin ole ajateltu tarkoittavan nyt kyseessä olevan kaltaista tapausta, vaikka lainkohdan sanamuoto ei suljekaane pois sen soveltamista tähän tilanteeseen. C on perustellut kantaansa poliisilakia koskevan hallituksen esityksen yksityiskohtaisilla perusteluilla (HE 57/1994 vp), joiden mukaan salassapidettävä tieto voitaisiin antaa silloin, kun tämä on tarpeen asianomaiseen kohdistuvan vakavan rikoksen tai vakavan vaaran ehkäisemiseksi.

Sisäasiainministeriön poliisiosasto katsookin lausunnossaan, ettei tietoa lähtökohtaisesti olisi voitu luovuttaa lähiomaisillekaan. Poliisiosasto ehdottaa, että lainsäädäntöä tulisi tarkentaa kyseessä olevan kaltaisten tapausten suhteen niin, että terveyteen liittyviä tietoja voitaisiin antaa.

Omana kannanottonani esitän seuraavan.

Salassa pidettävä tiedon luovuttamista koskevalta säännökseltä edellytetään riittävää täsmällisyyttä. Voinkin sinänsä yhtyä sisäasiainministeriön poliisiosaston näkemykseen siitä, ettei poikkeussäännöksen tulkintemista laajemmaksi, kuin mitä sillä alunpitäen on tarkoitettu, ole yleensä pidettävä asianmukaisena.

Poliisin tehtävien hoitaminen on tässä tapauksessa edellyttänyt, että itsemurhaa yrittäneen henkilöllisyys ja hänen olinpaikkansa yritetään selvittää mahdollisimman nopeasti. Kyse on

ollut henkeen ja terveyteen kohdistuneesta vaaratilanteesta, jonka torjumiseksi kaikkien mahdollisten tietojen saaminen olisi ollut tarpeen jo samana iltana, kun poliisi sai ilmoituksen itsemurhayrityksestä ja asianomaisen käyttäytymisestä sen jälkeen. Poliisin tiedossa on ollut auton rekisterinumero. Voidaan ajatella, että poliisi olisi ainakin aluksi voinut yrittää selvittää asiaa esimerkiksi auton omistajan kanssa myös kertomatta itsemurhauhasta. Toisaalta ainakin lähiomaisten kyseessä ollessa poliisin yhteydenotto, jonka syytä ei perustella, on varmasti omiaan herättämään hämmennystä ja huolta. Lisäksi kaikki tarpeelliset tiedot lienee saatavissa parhaiten, jos poliisille tietoja antava henkilö ymmärtää, millaisesta tilanteesta on kyse. Itse näen poliisilain 43 §:n 4 momentin sanamuotonsa perusteella soveltuvan tähän tilanteeseen. Näiden seikkojen ja lainsäädännön tulkinnanvaraisuuden vuoksi en katsokaan voivani moittia sitä, että poliisi on ilmoituksen saamista seuraavana päivänä antanut omaisille terveydentilaa koskevan tiedon. Katson päinvastoin, että yhteys asianomaisen sukulaisiin olisi tullut ottaa jo aiemmin. Poliisilain 43 §:n 4 momentin esitettyä tulkinnanvaraisuutta ei voida pitää tyydyttävänä tilanteena. Lainsäädäntö onkin syytä tältä osin saattaa vastaamaan poliisin itoiminnallisia tarpeita vakavan hengen tai terveyden vaaran torjumiseksi.

Totean vielä, että jo viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999, JulkL) esitöissä (HE 30/1998) katsottiin aiheelliseksi eräiden erityislakien uudistaminen omina kokonaisuuksinaan. Hallituksen esityksen (s. 41) mukaan eräs tällainen erityislaki, jota koskeva esitys oli tarkoitettu antaa myöhemmin, oli poliisilaki. Myös oikeuskirjallisuudessa on katsottu, että poliisilain säännöksiä, muun muassa poliisilain 43 §, on tarkistettava JulkL:n säätämisen vuoksi (Anna-Riitta Walliin - Timo Konstari: Julkisuus- ja salassapitolainsäädäntö, s. 295. Jyväskylä 2000).

3.4

Toimenpiteet

Saatan vanhemman konstaapelin E:n tietoon kohdista 3.3.2 ja 3.3.3 ilmi käyvän käsitykseni siitä, että hän on ylittänyt toimivaltansa etsintä- ja pelastustehtävästä päättäessään ja että hän on ylittänyt myös poliisille asiassa kuuluvan harkintavallan arvioidessaan, ettei asia vaatinut välittömiä toimenpiteitä. Tässä tarkoituksessa lähetän E:lle jäljennöksen tästä päätöksestäni.

Saatan B:n kihlakunnan poliisipäällikön I:n tietoon kohdasta 3.3.2 ilmi käyvän käsitykseni, että poliisilaitoksella I:n tieteen etsintä- ja pelastustoimien käynnistämisessä noudatettu menettely ei ole vastannut määräystä (SM-1999-00196/Tu-42). Tässä tarkoituksessa lähetän I:lle jäljennöksen tästä päätöksestäni.

Lähetän jäljennöksen tästä päätöksestäni tiedoksi K:n lääninhallituksen poliisiosastolle kohdassa 3.3.2 ohjeen (20/011/96) valvonnasta lausumani vuoksi.

Lähetän jäljennöksen päätöksestäni tiedoksi myös sisäasiainministeriön poliisiosastolle kohdasta 3.3.4 ilmi käyvässä tarkoituksessa lainsäädäntötyössä huomioon otettavaksi. Pyydän sisäasiainministeriötä ilmoittamaan 31.12.2003 mennessä, mihin toimenpiteisiin päätökseni on antanut aihetta.